

Beeldbestekken in de boomzorg: eenvoud als uitgangspunt

Beeldbestekken beloven eenvoud, minder discussie en meer ruimte voor vakmanschap, ziet Herman Wevers van Alles over Groenbeheer. Toch blijft de toepassing in de boomzorg beperkt. Onterecht, vindt Wevers. Hij ziet al jaren voordelen in het werken met beeldbestekken voor bomen: minder bureaucratie, lagere kosten en gezondere bomen. Gemeente Opmeer waagde de sprong. Met succes, al ging dat niet zonder slag of stoot.

Auteur: Manon Botterblom

Het begin van het bedrijf van Wevers kent zijn oorsprong in het opstellen van bestekken. Zo was Wevers betrokken bij de ontwikkeling van snoeimodellen binnen de RAW-systematiek en werkte hij jarenlang met beeld- en raambestekken. Toch begint het op een gegeven moment te schuren. 'We zagen steeds vaker discussies ontstaan over details,' vertelt hij. 'Is dit achterstand of verwaarlozing? Is deze boom 12 of 15 meter hoog? Voor een paar euro verschil werd eindeloos vergaderd. Toen zijn we gaan denken: kan het niet nog eenvoudiger?' Uit die gedachte wordt zo'n tien jaar geleden voor het eerst een beeldbestek gemaakt in Ede vanuit de RAW-standaard.

Van detail naar beeld

Volgens Wevers zit het probleem niet in de kennis van de sector, maar in de manier van aanbesteden. Traditionele raambestekken vragen veel voorbereiding, veel controle en leiden tot discussies tijdens de uitvoering als de praktijk anders blijkt. Bij beeldbestekken ligt de verantwoordelijkheid bij de aannemer. 'Bij dat eerste

beeldbestek hebben we gezegd: welke eisen willen we nou stellen aan de boom?' neemt Wevers ons mee in het proces. 'Dat was heel eenvoudig, we willen geen probleemtakken in die boom.'

Eén verantwoordelijkheid

De opdrachtgever levert het volledige bomenbestand aan, inclusief bekende gegevens over soorten, locaties, boomveiligheidscontroles en onderhoud. De aannemer schrijft vervolgens in op het in stand houden van het afgesproken beeld, meestal voor zes maar liever nog voor negen jaar. De eisen zijn bewust beperkt. 'We stellen vast wat we niet willen,' legt Wevers uit. 'Geen snoeiachterstand, risicovolle takken en geen gevaarlijke situaties. Hoe de aannemer dat oplost, is aan hem.' Daarmee verschuift de verantwoordelijkheid volledig naar de uitvoerende partij.

Dat levert meer rust op, aldus Wevers. 'Je hoeft niet meer te discussiëren of een boom wel of niet aan de beurt is. De aannemer kijkt ter plek-

Harry van Langen

ke en beslist. In traditionele bestekken wordt soms gesnoeid omdat het zo is afgesproken. In een beeldbestek snoei je alleen als het nodig is.' Ook Clemi van Deurzen, Groentechnisch Specialist bij Alles over Groenbeheer, ziet de voordelen van beeldbestekken. 'De aannemer kan zijn eigen expertise inzetten en zijn werk plannen zoals dat het meest efficiënt is. Hij werkt niet meer boom voor boom op opdracht, maar beheert een geheel areaal. Het voelt voor de aannemer als zijn eigen bomenbestand. Gezonde bomen betekenen minder werk en minder risico.'

Minder papier, minder kosten

Ook organisatorisch verandert er veel. Bij klassieke contracten worden bomen vooraf opgenomen, geselecteerd en verdeeld over deelopdrachten. Daarna volgen controles en vaak meerwerkdiscussies, wat tijd en geld kost. Bij beeldbestekken blijft toezicht nodig, maar minder intensief. Je controleert niet elke handeling, alleen of het beeld klopt. In de praktijk ziet Wevers dat de kosten voor directievoering dalen van ongeveer zeven à acht procent van de aanneemsom naar circa drie à vier procent. Daarnaast kan de aannemer efficiënter werken. 'Geen losse klussen meer, maar aaneengesloten werken per gebied. Minder reistijd, minder verkeersmaatregelen en minder administratie.'

Peter Mul

Waarom gebeurt het nog weinig in de praktijk?

Toch zijn beeldbestekken voor bomen nog geen gemeengoed. Wevers wijt dat vooral aan onbekendheid en koudwatervrees. 'Het vraagt dat opdrachtgevers durven loslaten. En dat aannemers verantwoordelijkheid nemen.' Daarnaast botsen beeldbestekken met bestaande belangen. 'Hoe complexer het systeem, hoe meer discussie. Eenvoud is niet voor iedereen aantrekkelijk. Maar we merken dat de gemeenten en aannemers die op dit moment met een beeldbestek werken, niet meer terug willen.'

Ervaringsverhaal: gemeente Opmeer

Een van die gemeenten is gemeente Opmeer. Met ongeveer 12.000 inwoners en zo'n 9.000 tot 10.000 bomen is het een relatief kleine organisatie met een compacte groendienst. Coördinator groenbeheer Harry van Langen herinnert zich het begin in 2024 nog goed. 'Voor ons was dit de eerste keer dat we met een beeldbestek voor bomen werkten, dat Alles over Groenbeheer voor ons heeft opgezet. Dat heeft nogal wat stof doen opwaaien.'

Het werd een lang traject met meerdere discussies, weet Van Langen zich nog te herinneren. 'Het waren vooral de inschrijvende diensten die problemen hadden met hoe het bestek opgesteld was. Zij konden daar denk ik niet goed mee uit de voeten.'

Volgens Van Langen ging dat vooral om onzekerheid. 'Dit vraagt een andere manier van werken. Niet iedereen durft dat aan, zeker niet voor een contract van zes jaar.' Het bestek werd aangepast en in het voorjaar van 2025 opnieuw in de markt gezet. Uiteindelijk bleven twee inschrijvers over. 'Dat is weinig, maar liever twee partijen die het snappen dan tien die het niet zien zitten.'

Vertrouwen als randvoorwaarde

De opdracht werd gegund aan Peter Mul Boomverzorging. 'Hij begreep het bestek en kon duidelijk uitleggen hoe hij het werk zou aanpakken,' zegt Van Langen. 'Dat gaf vertrouwen.'

Invallende is de eerste snoeironde uitgevoerd. 'Er wordt niet gesnoeid omdat het moet, maar omdat het nodig is. Dat zie je terug in de kwaliteit.' Voor de gemeente betekent het beeldbestek ook een andere rol. 'We sturen minder op uitvoering en meer op resultaat. Dat vraagt loslaten, maar geeft ook rust.'

Ervaringsverhaal Peter Mul Boomverzorging: 'Ik ben nu feitelijk de boombeheerder'

Voor Peter Mul van Peter Mul Boomverzorging betekende het beeldbestek een duidelijke rolverschuiving, die hem meteen vanaf het begin interesseerde. 'Ik word eigenlijk de boombeheerder van de gemeente,' zegt hij. 'Ik bepaal welke bomen gesnoeid, gekapt of gekeurd worden.'

Mul verdeelde het bomenbestand in drie delen en werkt met een cyclus waarbij elke boom eens per drie jaar wordt bezocht. Tijdens het snoeien voert hij direct boomveiligheidscontroles uit. Risicobomen worden jaarlijks extra gecontroleerd. Volgens Mul zit de kracht van het beeldbestek in de ruimte voor vakmanschap. 'Bij traditionele bestekken staat alles voorgeschreven. Nu bepalen wij dat zelf. Je moet daar wel de kennis en kunde voor in huis hebben, maar als je dat helemaal tot het eind uitrafelt, is het eigenlijk vrij simpel.'

'Het voelt voor de aannemer als zijn eigen bomenbestand'

